

Protokół
z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej
w Złotej w dniach 4 – 6.10.2021 r.

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złotej jest gminną jednostką organizacyjną, utworzoną do realizowania zadań własnych i zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje gminę, w której zamieszkuje 4 476 mieszkańców. Wójtem Gminy jest Pan Tadeusz Sułek.

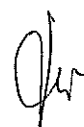
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złotej został powołany Uchwałą Nr IX/47/90 Gminnej Rady Narodowej w Złotej z dnia 18 marca 1990 r. w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą „Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej” w Złotej.

Ośrodek posiada własny NIP 6621527250 i REGON 290419091.

Kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Złotej jest Pani Agnieszka Gil.

Ośrodek działa w oparciu o:

- 1) Statut przyjęty Uchwałą Nr XVI/125/2020 Rady Gminy Złota z dnia 27 maja 2020 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Złotej.
- 2) Regulamin organizacyjny zatwierdzony Zarządzeniem Nr 4/2021 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Złotej z dnia 30 lipca 2021 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Złotej.
- 3) Uchwałą Nr XXIII/180/2021 Rady Gminy Złota z dnia 10 marca 2021 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnej pomocy w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2021-2023.
- 4) Zarządzenie Nr 2/2021 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Złotej z dnia 1 marca 2021 r. w sprawie ustalenia zasad przyznawania pomocy w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2021-2023.
- 5) Uchwałą Nr XXXII/249/2018 Rady Gminy Złota z dnia 29 maja 2018 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również trybu ich pobierania.

- 6) Uchwałę Nr XXXV/277/2018 Rady Gminy Złota z dnia 13 września 2018 r. w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w noclegowniach oraz schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi dla osób bezdomnych.

Stwierdzono, że Uchwała nie została uaktualniona po zmianie, w październiku 2019 r., przepisu dotyczącego opłat osób bezdomnych, których dochód nie przekracza kryterium dochodowego.

- 7) Zarządzenie Wójta Gminy Złota Nr 102/2010 z dnia 31.12.2010 r. dla Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Złotej do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy tj. do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie wykonywania zadań zleconych, własnych oraz własnych o charakterze obowiązkowym, a także do wydawania decyzji administracyjnych dotyczących postępowania w sprawie świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych określonych w ustawie z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
- 8) Zarządzenie Nr 1/2021 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Złotej z dnia 4 stycznia 2021 r. w sprawie udzielenia upoważnienia do zastępowania Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Złotej (Zał. Nr 1).

Ustalono, że Upoważnienie zostało wydane dla p. Bożeny Bochniak-Doroz, pracownika zatrudnionego w Urzędzie Gminy w Złotej na stanowisku referent ds. wymiaru podatków i opłat. Z wyjaśnień Kierownika GOPS wynika, że taki sposób zastępstwa został zlecony przez obsługę prawną Ośrodka (Zał. Nr 2). Upoważnienie zostało wydane „w zakresie wszystkich czynności należących do kompetencji Kierownika” z wyjątkami dotyczącymi zatrudniania i zwalniania pracowników, wynagradzania oraz zaciągania zobowiązań i umów, których realizacja nie jest niezbędna. Należy stwierdzić, że Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej – jako budżetowej jednostki organizacyjnej powołanej przez Radę Gminy – może upoważnić do zastępowania w czasie swojej nieobecności w określonym zakresie tylko pracownika tej jednostki.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Katarzyna Wach – starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego - koordynator kontroli - na podstawie upoważnienia do kontroli nr 617/2021 z dnia 1 października 2021 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, Panią Ewę Kopolovets.
2. Magdalena Pracon – starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 616/2021 z dnia 1 października 2021 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, Panią Ewę Kopolovets.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli i instruktarzu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Złotej* pod poz. 4/2021.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 4 – 6 października 2021 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t. j. Dz.U. z 2020 r. poz. 224), art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1876 ze zm.) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz.U. z 2020 r. poz. 2285).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2021 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.
2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1876 ze zm.).

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złotej mieści się w budynku Urzędu Gminy w Złotej przy ul. Sienkiewicza 79, 28-425 Złota, tel. 41 356 16 01. Ośrodek działa od 7.30 do 15.30. W wyniku przeprowadzonej wizytacji ustalono, że jednostka zajmuje 3 pomieszczenia usytuowane na parterze budynku. Kierownik zajmuje osobny pokój, natomiast w pokoju dla pracowników socjalnych pracują dwie osoby, dwie osoby pracują też w pomieszczeniu do świadczeń rodzinnych i świadczenia wychowawczego. Pokoje są małe, ciasne i zastawione dokumentami. Warunki lokalowe Ośrodka Pomocy Społecznej nie dają klientom możliwości swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność. (Załącznik Nr 3 – Protokół oględzin).

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji GOPS jest ubóstwo, niepełnosprawność i długotrwała choroba.

Wyplata świadczeń z pomocy społecznej realizowana najczęściej przelewem na indywidualne konta bankowe klientów.

Ad 1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.

Przedmiotem kontroli było zbadanie zgodności kwalifikacji kadry kierowniczej Ośrodka oraz pracowników zajmujących się zadaniami z zakresu pomocy społecznej z przepisami ustawy o pomocy społecznej.

Na dzień kontroli w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Złotej w obszarze pomocy społecznej zatrudnionych było 4 pracowników, w tym: kierownik, 2 pracowników socjalnych i opiekunka środowiskowa (Załącznik Nr 4 – Tabela dot. kadry Ośrodka Pomocy Społecznej).

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, że Kierownik posiada odpowiedni staż pracy i wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej ukończyła specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej.

Pracownicy socjalni legitymują się również właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach, posiadają legitymacje służbowe wydane według wzoru określonego rozporządzeniem w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego. Do obowiązków pracowników socjalnych należy: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznawanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do

przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

miernik: liczba mieszkańców gminy

liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w GOPS = $4\ 476/2 = 2\ 238$ osób

Pomimo przekroczenia wskaźnika 2 000 mieszkańców gminy na 1 pracownika socjalnego, Zespół kontrolny przyjął informację Kierownika GOPS (Załącznik Nr 5 pkt 6 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS), że jest zachowany drugi wskaźnik wynikający z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej – 1 pracownik socjalny na nie więcej niż 50 rodzin: aktualnie OPS obejmuje pomocą 47 rodzin.

Natomiast stwierdzono, że stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest niezgodny z art. 110 ust. 12 ustawy, w którym jest mowa, że ośrodek pomocy społecznej zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych.

Ad 2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1876 ze zm.).

Zasiłki stałe

Z informacji przekazanych przez Kierownika GOPS (Załącznik Nr 5 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) wynika, że w 2021 r. pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla 15 osób. Za wszystkie osoby Ośrodek odprowadzał składkę na ubezpieczenie zdrowotne.

Kontroli poddano losowo wybrane teczki z dokumentacją stałych zasiłkobiorców, na podstawie której wydano decyzje administracyjne nr:

GOPS.II-8210.14.2020;	GOPS-II-8210.1.2021;	GOPS.II-8210.17.2019;
GOPS.II-8210.15.2020;	OPS.I-8210/40/2018;	GOPS.III-8210.8.2021;
GOPS.III-8210.3.2020;	OPS.I-8210/32/2018;	GOPS.III-8210.7.2021;
GOPS.III-8210.9.2020.		

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowana dokumentacja zawiera dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty potwierdzane są „za zgodność z oryginałem”, zawierają datę wpływu do Ośrodka.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W podstawie prawnej decyzji przyznających świadczenie widniał aktualny na dzień wydania decyzji publikator ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, przytaczano również rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, a także upoważnienie Wójta dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej.

W decyzjach, których realizacja następowała przed ich uprawomocnieniem, prawidłowo przytaczano art. 108 k.p.a., mówiący o nadaniu decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności.

W postanowieniu decyzji wpisywano wysokość świadczenia, okres, na jaki pomoc została udzielona, sposób i termin wypłaty świadczenia.

Odrębnym pismem informowano stronę o objęciu ubezpieczeniem zdrowotnym w okresie pobierania świadczenia.

W pouczeniu decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz przytaczano art. 127a k.p.a., mówiący o możliwości zrzeczenia się odwołania wobec organu, który wydał decyzję.

W stosunku do zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasiłki okresowe

Z informacji sporządzonej przez Kierownika OPS wynika, że w roku 2021 z tej formy pomocy skorzystała 1 rodzina (nr decyzji: GOPS.III-8211.1.2021). Głównym powodem przyznania wsparcia była długotrwała choroba. Zasiłek przyznano na 2 miesiące.

W podstawie prawnej widniał aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, przytoczono również rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej i upoważnienie Wójta do wydawania decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej.

W aktach znajdują się niezbędne dokumenty potwierdzające sytuację materialną i zdrowotną rodziny.

W postanowieniu decyzji informowano stronę o wysokości udzielonej pomocy, powodzie jej przyznania i okresie, na jaki pomoc została udzielona oraz o sposobie i terminie wypłaty świadczenia.

Pouczenie decyzji zawierało informację o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji oraz o możliwości skorzystania z art. 127a k.p.a.

Zespół inspektorów stwierdził, że pomoc w formie zasiłku okresowego była wyliczona zgodnie z art. 38 ustawy o pomocy społecznej.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag.

Wieloletni program „Posiłek w szkole i w domu”

Z informacji przekazanych przez Kierownika GOPS wynika, że w 2021 roku do dnia kontroli pomocy w postaci gorącego posiłku w ramach Programu udzielono ogółem 25 osobom.

Natomiast GOPS nie przyznał zasiłków celowych na zakup żywności. Od stycznia br. do jednostki wpłynęły dwa wnioski, jednakże ze względu na przekroczenie kryterium dochodowego, zostały one rozpatrzone negatywnie. Ponadto, żadna z rodzin, której dzieci są objęte dożywianiem w szkole nie ubiegała się o zasiłek celowy na zakup żywności. Według protokołu przyjęcia ustnego wyjaśnienia rodziny na terenie gminy Złota są regularnie zaopatrywane w art. spożywcze w ramach programu POPŻ (Zał. Nr 6). Od stycznia do kwietnia wydano 555 sztuk artykułów żywnościowych m.in. mleko, ser żółty, mleko w proszku, makarony, konserwy mięsne, kasze, gotowe dania typu np. pulpety, gołąbki, koncentraty pomidorowe itp. Na kolejny etap programu POPŻ obecnie zakwalifikowano ok. 700 osób.

Dożywianie prowadzone jest aktualnie w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie gminy Złota :

L.p.	Nazwa szkoły	Rodzaj posiłku	Cena posiłku	Liczba dzieci
1.	Szkoła Podstawowa w Złotej	jedno gorące danie	3,00 zł	16
2.	Szkoła Podstawowa w Złotej kl. „0”	jedno gorące danie	4,00 zł	2
3.	Przedszkole w Złotej	jedno gorące danie	5,50 zł	8
4.	Szkoła Podstawowa w Chrobrzu	jedno gorące danie	4,00 zł	4
5.	Szkoła Podstawowa w Miernowie	jedno gorące danie	2,00 zł	4

Dodatkowo w 2021 roku Ośrodek sfinansował koszt wyżywienia 3 uczniów uczęszczających do placówek poza terenem Gminy Złota. Koszt gorącego posiłku wynosił od 4,00 zł do 4,50 zł.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie posiłków* w ramach realizacji wieloletniego programu „Posiłek w szkole i domu”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr:

GOPS.III-8223.30.2021;   GOPS.III-8223.60.2021;   GOPS.III-8223.29.2021;
GOPS.III-8223.26.2021;   GOPS.III-8223.24.2021;   GOPS.III-8223.19.2021;
GOPS.III-8223.58.2021;   GOPS.III-8223.53.2021;   GOPS.III-8223.52.2021;
GOPS.III-8223.62.2021

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja - aktualizacje wywiadów oraz pozostałe załączniki określające sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc.

Pomoc w ramach Programu przyznawana jest w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, Uchwałę Nr 140 Rady Ministrów w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i domu”, uchwałę Rady Gminy Złota dot. dożywiania, upoważnienia Wójta dla Kierownika GOPS do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej.

W decyzjach, których realizacja następowała przed ich uprawomocnieniem, prawidłowo przytaczano art. 108 k.p.a., mówiący o nadaniu decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności.

W postanowieniu decyzji przyznającej posiłek określano kto jest biorcą, przez jaki czas, kto jest realizatorem posiłków. Natomiast brak było informacji o koszcie jednostkowym posiłku. W kilku przypadkach OPS przyznawał pomoc w formie opłacenia kosztów posiłków dla dzieci w szkole wcześniej, niż data wydania decyzji – co jest niezgodne z art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej.

Decyzje administracyjne na posiłek wydawane są na okres od stycznia do czerwca i od września do grudnia.

Pouczenie skontrolowanych decyzji zawierało informację dla strony o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji oraz o możliwości skorzystania z art. 127a k.p.a.

Do zasadności przyznanej pomocy nie wniesiono zastrzeżeń.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej GOPS w Złotej przyznaje zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia czy opału. Zgodnie z art. 41 ust. 1 cytowanej ustawy Ośrodek udziela również w szczególnie uzasadnionych przypadkach specjalnych zasiłków celowych osobie lub rodzinie w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, które nie podlegają zwrotowi.

Kontrolowana jednostka w roku 2021 pomoc w formie zasiłku celowego przyznała dla 1 rodziny oraz w formie zasiłku celowego specjalnego dla 4 rodzin.

Podczas kontroli sprawdzono akta o numerach decyzji:

zasiłek celowy: GOPS.II-8212.Rc.1.2021;

specjalny zasiłek celowy: GOPS.II-.8212.1.2021; GOPS.II-8212.2.2021; GOPS.III.8212.3.2021; GOPS.II-8212.4.2021.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny.

Pomoc przyznawana była w oparciu o odpowiednie przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego oraz rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Przywołano również upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika GOPS do wydawania decyzji z zakresu pomocy społecznej.

W postanowieniu decyzji określano, na jaki cel pomoc została przyznana, w jakiej kwocie oraz sposób i termin wypłaty świadczenia.

W decyzjach, których realizacja następowała przed ich uprawomocnieniem, prawidłowo przytaczano art. 108 k.p.a., mówiący o nadaniu decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności.

W pouczeniu decyzji informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do SKO za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji oraz o prawie strony do zrzeczenia się odwołania i skutkach tego zrzeczenia.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody i formy opieki nad osobami samotnymi, starszymi

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złotej realizuje usługi opiekuńcze, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza

pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Odpłatność za usługi ustalana jest na podstawie Uchwały Nr XXXII/249/2018 Rady Gminy Złota z dnia 29 maja 2018 r. Osoby korzystające z usług opiekuńczych ponosiły odpłatność w zależności od posiadanego dochodu. Koszt jednej godziny usług opiekuńczych wynosił 13 zł.

W roku bieżącym do dnia kontroli usługi wykonywane były u 7 osób przez 1 opiekunkę zatrudnioną w OPS. W decyzjach określono zakres usług, np.: posprzątanie domu, ugotowanie posiłku, zrobienie zakupów, wykupienie leków. Decyzje były zazwyczaj wydawane na pół roku.

Podczas kontroli sprawdzono akta o numerach decyzji:

GOPS.II-8225.3.2021; GOPS.II-8225.7.2021; GOPS.II-8225.8.2021; GOPS.III-8225.4.2021; GOPS.II-8225.11.2021; GOPS.II-8225.10.2021; GOPS.III-8225.5.2021.

W aktach klientów znajdują się: aktualizacje wywiadu, odcinki rent i emerytur, zaświadczenia lekarskie, orzeczenia o niepełnosprawności, faktury za leki.

W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych widniał aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, przytoczono również rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, Uchwałę Rady Gminy w Złotej w sprawie usług opiekuńczych, a także upoważnienie Wójta do wydawania decyzji w indywidualnych sprawach.

W postanowieniu decyzji określono okres, na jaki przyznano pomoc, ilość godzin usług, zakres przyznanych usług, odpłatność procentową za usługi, termin i miejsce dokonywania opłaty oraz kto będzie realizatorem usług.

W kilku przypadkach OPS przyznawał pomoc wcześniej niż data wydania decyzji – co jest niezgodne z art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej.

W pouczeniu skontrolowanych decyzji informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do SKO za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji oraz o prawie strony do zrzeczenia się odwołania i skutkach tego zrzeczenia.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek nie realizował zadania związanego ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek skierował do domu pomocy społecznej. W roku 2021 Ośrodek skierował do domu pomocy społecznej 1 osobę, opłacał pobyt 5 swoich mieszkańców.

Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Pracownicy socjalni prowadzą pracę socjalną na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym, która polega m.in. na: wspieraniu osób bezrobotnych w poszukiwaniu pracy, ustalaniu uprawnień do ubezpieczenia zdrowotnego, ustalaniu uprawnień do świadczeń emerytalno- rentowych, pomocy w zarejestrowaniu się w urzędzie pracy jako osoby bezrobotne, pomocy w uzyskaniu orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, wspomaganiu rodzin w wypełnianiu przez nie funkcji opiekuńczych i wychowawczych, złożeniu wniosków do Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o leczenie odwykowe, współpracy z Policją, sądami, placówką opiekuńczo- wychowawczą, szkołami, zakładami opieki zdrowotnej.

Jednym z narzędzi pracy socjalnej z osobami ubiegającym się o pomoc jest kontrakt socjalny, który ma na celu zobowiązanie zainteresowanego do podjęcia wspólnie z pracownikiem socjalnym określonych działań zmierzających do poprawy trudnej sytuacji życiowej. W ramach prowadzonej pracy socjalnej w 2021 r. zawarto 4 kontrakty socjalne.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

Pomoc w formie zasiłków stałych, okresowego, posiłków z programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu”, usług opiekuńczych oraz zasiłków celowych i specjalnych celowych przyznano celowo i zasadnie.

W aktach znajdują się m.in.: aktualne zaświadczenia z PUP, zakładów pracy o wysokości dochodów, odcinki rent i emerytur lub informacje z ZUS i KRUS o nie pobieraniu świadczeń, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

Warunki lokalowe kontrolowanego Ośrodka są niezadawalające, ponieważ klienci nie mają możliwość przedstawienia swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność, a pokoje pracowników są małe i ciasne.

Nie wnosi się zastrzeżeń do Statutu i Regulaminu Ośrodka Pomocy Społecznej.

Stwierdzono, że Uchwała Nr XXXV/277/2018 Rady Gminy Złota z dnia 13 września 2018 r. w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w noclegowniach oraz schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi dla osób bezdomnych, nie została uaktualniona po zmianie, w październiku 2019 r., przepisu dotyczącego opłat osób bezdomnych, których dochód nie przekracza kryterium dochodowego.

Zastrzeżenia budzi również Zarządzenie Nr 1/2021 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Złotej z dnia 4 stycznia 2021 r. w sprawie udzielenia upoważnienia do zastępowania Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Złotej. Ustalono, że Upoważnienie zostało wydane dla p. Bożeny Bochniak-Doroz, pracownika zatrudnionego w Urzędzie Gminy w Złotej na stanowisku referent ds. wymiaru podatków i opłat. Z wyjaśnień Kierownika GOPS wynika, że taki sposób zastępstwa został zlecony przez obsługę prawną Ośrodka. Upoważnienie zostało wydane „w zakresie wszystkich czynności należących do kompetencji Kierownika” z wyjątkami dotyczącymi zatrudniania i zwalniania pracowników, wynagradzania oraz zaciągania zobowiązań i umów, których realizacja nie jest niezbędna. Należy stwierdzić, że Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej – jako budżetowej jednostki organizacyjnej powołanej przez Radę Gminy – może upoważnić do zastępowania w czasie swojej nieobecności w określonym zakresie tylko pracownika tej jednostki.

Kierownik GOPS i pracownicy socjalni posiadają odpowiednie kwalifikacje i staż pracy wymagane na zajmowanych stanowiskach pracy.

Zespół kontrolny przyjął informację Kierownika GOPS, że jest zachowany drugi wskaźnik wynikający z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej – 1 pracownik socjalny na nie więcej niż 50 rodzin: aktualnie OPS obejmuje pomocą 47 rodzin.

Natomiast stwierdzono, że stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest niezgodny z art. 110 ust. 12 ustawy, w którym jest mowa, że ośrodek pomocy społecznej zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych – w Ośrodku jest zatrudnionych 2 pracowników socjalnych.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W podstawie prawnej decyzji administracyjnych przyznających świadczenia widniał aktualny na dzień wydania decyzji publikator ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, przytaczano również rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej i upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej. Wpisywane są także odpowiednie uchwały Rady Gminy dotyczące dożywiania i usług opiekuńczych.

Decyzjom, których realizacja była przed ich uprawomocnieniem się nadawano rygor natychmiastowej wykonalności wpisując w podstawie prawnej art. 108 k.p.a. oraz informując o tym osoby zainteresowanej w postanowieniu i uzasadnieniu.

Pozytywnym jest fakt, że we wszystkich szkołach na terenie Gminy dzieci otrzymują dożywianie w formie gorącego posiłku, co jest zgodne z ideą programu „Posiłek w szkole i w domu”.

GOPS nie przyznał zasiłków celowych na zakup żywności. Według wyjaśnień Kierownika GOPS od stycznia br. do jednostki wpłynęły dwa wnioski, jednakże ze względu na przekroczenie kryterium dochodowego zostały one rozpatrzone negatywnie. Ponadto, żadna z rodzin, której dzieci są objęte dożywianiem w szkole nie ubiegała się o zasiłek celowy na zakup żywności. Wszystkie potrzebujące rodziny są objęte pomocą rzeczową w postaci paczek żywnościowych w ramach POPŻ.

W postanowieniu decyzji przyznających posiłek brak informacji o koszcie jednostkowym posiłku.

W kilku przypadkach OPS przyznawał pomoc w formie opłacenia kosztów posiłków dla dzieci w szkole wcześniej niż data wydania decyzji – co jest niezgodne z art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej.

W kilku przypadkach OPS przyznawał pomoc w formie usług opiekuńczych wcześniej niż data wydania decyzji – co jest niezgodne z art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że OPS w dostatecznym stopniu wykorzystuje kontrakt socjalny jako instrumentu pracy socjalnej.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika Ośrodka oraz pracowników socjalnych.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów.

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

1. Kopia Zarządzenia Nr 1/2021 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Złotej z dnia 4 stycznia 2021 r. w sprawie: udzielenia upoważnienia do zastępowania Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Złotej.
2. Protokół przyjęcia ustnego wyjaśnienia w sprawie udzielenia przez Kierownika GOPS w Złotej upoważnienia pracownikowi Urzędu Gminy w Złotej do zastępowania Kierownika w trakcie jego nieobecności.
3. Protokół oględzin.
4. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze.
5. Tabela sporządzona przez kierownika OPS pt. „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS”.
6. Protokół przyjęcia ustnego wyjaśnienia w sprawie braku zasiłków celowych udzielanych w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Katarzyna Wach
2. Magdalena Pracon

Ze strony kontrolowanej:

**GMINNY OŚRODEK
POMOCY SPOŁECZNEJ
w ZŁOTEJ**
woj. świętokrzyskie
28-425 Złota ul. Sienkiewicza 79
tel. 41 356 16 01, fax 41 356 16 48

WZROSTOWNIK
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Złotej

23. 11. 2021 Urszula Gil

Data i podpis

 Kielce, dnia 15 listopada 2021 r.

ŚWIĘTOKRZYSKI

URZĄD WOJEWÓDZKI W KIELCACH
Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia
al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce

Eup. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Marzena Pusek
ZASTĘPCA DYREKTORA
WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ I ZDROWIA